

POSTANOWIENIE

Dnia 14 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Romualda Spyt (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa L. L. przeciwko Ministerstwu [...] o ustalenie, zadośćuczynienie i odszkodowanie, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 kwietnia 2015 r., zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego w W. z dnia 3 grudnia 2014 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. w sprawie z powództwa L. L. przeciwko Ministerstwu [...] o ustalenie, zadośćuczynienie i odszkodowanie, w przedmiocie skargi kasacyjnej pozwanego od postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 24 czerwca 2014 r., postanowieniem z dnia 3 grudnia 2014 r. odrzucił skargę kasacyjną.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 19 marca 2013 r. oddalił powództwo. Na skutek apelacji powódki wyrokiem z dnia 20 marca 2014 r. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził od Ministerstwa [...] na rzecz powódki kwotę 3.000 zł, w pozostałym zakresie oddalił apelację.

W piśmie z 13 czerwca 2014 r. (data stempla pocztowego) pozwany wniósł o wykładnię powyższego wyroku w kontekście stwierdzenia użytego w jego

uzasadnieniu, zgodnie z którym „Sąd pominął orzeczenie co do odsetek od zadośćuczynienia, co nie niweczy możliwości powódki dochodzenia tego żądania w odrębnym procesie”.

Postanowieniem z dnia 24 czerwca 2014 r. Sąd Okręgowy dokonał wykładni wyroku z dnia 20 marca 2014 r. oraz jego uzasadnienia w ten sposób, że orzeczenie Sądu Okręgowego zawarte w punkcie 2 wyroku, że oddała apelację powódki w pozostałym zakresie, oznacza, że za prawidłowe Sąd Okręgowy uznał rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego, co do oddalenia roszczenia L. L. o odszkodowanie, co do ustalenia na przyszłość odpowiedzialności pozwanego Ministerstwa [...] za skutki wypadku oraz o zadośćuczynienie ponad kwotę 3.000 zł, natomiast w ogóle nie rozstrzygnął o odsetkach od kwoty 3.000 zł z tytułu zadośćuczynienia od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, o czym zakomunikował w uzasadnieniu, wskazując, że „pominięcie orzeczenia, co do odsetek od zadośćuczynienia nie niweczy możliwości dochodzenia tego żądania w odrębnym procesie”.

W dniu 3 września 2014 r. (data stempla pocztowego) pozwany wniósł skargę kasacyjną od powyższego postanowienia, określając wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 17.000 złotych.

Sąd Okręgowy odrzucił skargę kasacyjną pozwanego jako niedopuszczalną. Sąd wskazał, że postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 24 czerwca 2014 r. nie zmienia wyroku z dnia 20 marca 2014 r. co do istoty. Sąd Okręgowy pominął roszczenie akcesoryjne powódki o odsetki od roszczenia głównego o zadośćuczynienie. Postanowieniem z dnia 24 czerwca 2014 r. Sąd Okręgowy jedynie wyjaśnił wątpliwości pozwanego w tym zakresie, co nie zmienia jednak faktu, że rozpoznając sprawę na skutek wniesionej przez powódkę apelacji, Sąd nie rozstrzygał o roszczeniu akcesoryjnym i w konsekwencji ferując wyrok z dnia 20 marca 2014 r. nie zamieścił stosownego rozstrzygnięcia w przedmiocie odsetek.

Incydentalnie Sąd Okręgowy zwrócił uwagę na fakt, że przedmiotowa wada orzeczenia (brak rozstrzygnięcia o wszystkich żądaniach) powinna być zwalczana w trybie art. 351 § 1 k.p.c., tj. poprzez złożenie wniosku o uzupełnienie orzeczenia, nie zaś poprzez jego zaskarżenie. W takiej sytuacji występuje bowiem brak substratu zaskarżenia skutkujący odrzuceniem wniesionego środka zaskarżenia.

Postanowienie to zostało zaskarżone zażaleniem przez pozwanego, który zarzucił mu naruszenie przepisów prawa procesowego przez błędną ich wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w sposób mający istotny wpływ na przyjętą wykładnię i wydane rozstrzygnięcie, a więc bezpodstawne odrzucenie skargi kasacyjnej pozwanego Ministerstwa na postanowienie Sądu z dnia 24 czerwca 2014 r. w przedmiocie wykładni wyroku, które, w ocenie pozwanego, spowodowało zmianę wyroku z dnia 20 marca 2014 r. co do istoty, tj.: art. 398² § 2 w związku z art. 398¹ § 1 w związku z art. 398² § 1 k.p.c. (wskazanych w pisemnym uzasadnieniu jako podstawa rozstrzygnięcia) w związku z art. 365 § 1 k.p.c., art. 366 k.p.c. oraz art. 352 k.p.c. w związku z art. 385 i art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 361 k.p.c., przez błędne ich zastosowanie i nieprawidłowe uznanie przez Sąd Okręgowy, że postanowienie w przedmiocie wykładni nie zmienia wyroku z dnia 20 marca 2014 r. co do istoty, albowiem „brak jest” w przedmiotowym orzeczeniu rozstrzygnięcia co do roszczenia akcesoryjnego powódki w zakresie odsetek od kwoty 3.000 zł zasądzonej tytułem zadośćuczynienia, a tym samym błędne zawężenie powagi rzeczy osądzonej wynikającej z orzeczenia z dnia 20 marca 2014 r., co skutkowało przyjęciem braku substratu zaskarżenia i zadecydowało o odrzuceniu skargi kasacyjnej, mimo braku podstaw do jej odrzucenia, w szczególności do uznania jej za niedopuszczalną; naruszenie prawa procesowego - art. 328 § 2 w związku z art. 361 k.p.c., przez brak należytego uzasadnienia swojego stanowiska, w szczególności w zakresie wskazanej w pisemnym uzasadnieniu podstawy prawnej z art. 398² § 1 k.p.c., co do której Sąd Okręgowy żaden sposób nie odniósł się merytorycznie w swoim uzasadnieniu.

W uzasadnieniu skarżący wskazał, że stanowisko zawarte w postanowieniu Sądu Okręgowego w zakresie wykładni wyroku z dnia 24 czerwca 2014 r., w świetle sentencji orzeczenia podlegającego przedmiotowej wykładni oddalającego apelację powódki w pozostałym zakresie, tj. ponad kwotę zasądzonego zadośćuczynienia w kwocie 3.000 zł (w tym w ocenie pozwanego Ministerstwa co do odsetek od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty), w rzeczywistości bezpodstawnie zmienia ten wyrok co do istoty i sprzecznie z przepisami zawęża (zmienia) zakres powagi rzeczy osądzonej, a więc skarga kasacyjna z dnia 3

września 2014 r. i zażalenie na postanowienie ją odrzucające z dnia 3 grudnia 2014 r. są uzasadnione.

Powódka w odpowiedzi na zażalenie pozwanego wniosła o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze podkreśla się, że wykładnia wyroku nie może prowadzić ani do uzupełnienia wyroku, ani do zmiany jego treści (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 25 marca 1968 r., II PZ 21/68, LEX nr 6303; z dnia 19 września 1974 r., II PZ 43/74, LEX nr 7587; z dnia 10 października 1978 r., IV CR 144/78, LEX nr 8137). Z tego względu, postanowienie wydane w trybie art. 352 k.p.c., które zmienia merytoryczną treść wyroku, podlega zaskarżeniu skargą kasacyjną (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2010 r., IV CSK 188/10, OSNC 2011 nr 7-8, poz. 86).

Jednakże należy mieć na względzie, że nie w każdej sprawie z zakresu prawa pracy o roszczenie majątkowe przysługuje skarga kasacyjna. Zgodnie bowiem z art. 398² § 1 k.p.c., skarga kasacyjna w tych sprawach jest niedopuszczalna, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych.

Przedmiotem skargi kasacyjnej wniesionej przez stronę pozwaną było akcesoryjne roszczenie powódki (nieskapitalizowane odsetki od zasądzonego zadośćuczynienia). W uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 28 czerwca 1999 r., III CZP 12/98 (OSNC 2000 nr 1, poz. 1) Sąd Najwyższy stwierdził, że jeżeli przedmiotem zaskarżenia jest wyłącznie orzeczenie rozstrzygające o nieskapitalizowanych odsetkach, dochodzonych obok roszczenia głównego, kasacja jest dopuszczalna, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia osiąga progi kwotowe określone w art. 393 pkt 1 k.p.c. (obecnie art. 398² § 1 k.p.c.). W uzasadnieniu tej uchwały zastrzegł jednak, że dopuszczalność kasacji, odnośnie do rozstrzygnięcia o odsetkach, może być rozważana tylko w sprawach, które miały przymiot kasacyjności w drugiej instancji. Niczym nieusprawiedliwione byłoby przyjęcie, że w sprawie, w której strona nie mogłaby zaskarżyć rozstrzygnięcia o roszczeniu głównym i żądanych obok odsetkach, kasacja byłaby dopuszczalna

jednak w odniesieniu do roszczenia ubocznego (zob. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 r., II PK 63/09, LEX nr 1615912).

Niniejsza sprawa nie miała przymiotu kasacyjności przed Sądem drugiej instancji, gdyż w ramach roszczenia głównego (o zadośćuczynienie) zasądono od strony pozwanej 3.000 zł. Skoro strona pozwana nie mogłaby zaskarżyć rozstrzygnięcia o roszczeniu głównym i żądanych obok odsetkach, to również skarga kasacyjna w zakresie rozstrzygnięcia o odsetkach jest niedopuszczalna w świetle art. 398² § 1 k.p.c.

W konsekwencji zaskarżone postanowienie odpowiada prawu, stąd Sąd Najwyższy na podstawie 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.